

CHARLES DICKENS'İN İKİ ŞEHRİN HİKAYESİ ADLI ESERİNİN İKİ FARKLI TÜRKÇE ÇEVİRİSİNİN KARŞILAŞTIRMALI ÇÖZÜMLEMESİ VE ELEŞTİRİSİ

Evren Barut

Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü.

Mehmet Cem Odacıoğlu

Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü,
cemedacioglu@bartin.edu.tr

Özet

Bilindiği gibi dilimize pek çok dilden yapılan çeviriler aslında ulusal yazınının da gelişimine katkı yapmaktadır. Bu amaçla çevirilerin ulusal yazınının oluşumundaki etkisi yadsınamaz. Bu çalışmada iki farklı yayınevi tarafından dilimize kazandırılan Charles Dickens'ın *İki Şehrin Hikâyesi* (1859) adlı eserinin Türkçe çevirileri birbiriyle kıyaslanmış ve orijinal eserin dil, kültür, edebi özellikler vb. açılardan Türkçeye ne denli aktarıldığı betimlenerek, iki çevirmenin çeviri yaklaşımları ve çeviri sürecinde uyguladıkları stratejiler analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri eleştirisi, Charles Dickens, *İki Şehrin Hikâyesi*.

A COMPARATIVE ANALYSIS AND CRITICISM OF THE TWO DIFFERENT TURKISH TRANSLATIONS OF A TALE OF TWO CITIES BY CHARLES DICKENS

Abstract

As it is known, translations from many languages into Turkish contribute to the development of our national literature. For this purpose, the effect of translations in the formation of the national literature cannot be denied. In this study, the Turkish translations of Charles Dickens's *A Tale of Two Cities* (1859), which have been translated by two different publishers into Turkish, are compared with each other to scrutinize to what extent the language, culture, literary features of the original text are transferred into the target language. In doing so, the study also analyzes translation approaches and strategies adopted by two translators in the translation process.

Key Words: Translation criticism, Charles Dickens, *A Tale of Two Cities*, *İki Şehrin Hikâyesi*.

1. Giriş

Günümüzde dünya edebiyatındaki klasiklerin Türkçeye oldukça fazla yayınevi ve çevirmen tarafından kazandırıldığı herkesin bildiği bir gerçektir. Ancak, dilimize çeviri yoluyla kazandırılan bu eserlerde dilbilimin temel unsurlarından olan anlam ve yapı özelliklerine ne denli özen gösterildiği yayınevleri ve çevirmenlerin özen ve inşafına kalmaktadır. Kaynak dilden erek dile çevirisi yapılan eserlerin özellikle bağdaşıklık ve bağlaşıklık yönlerinden incelenmesi ve metne eleştiri getirilmesi, okuyucu dostu bir çeviri eser ortaya çıkmasının en önemli etkenlerindedir. Böylece, çeviri eserler anlam bütünlüğü, homojenlik, sözcük dizimi ve dilbilgisi kurallarına uyumluluk gibi birçok açıdan ele alınmakta ve çeviri metinlerin verimli olmasına katkıda bulunmaktadır⁴²².

Çeviri eleştirisi⁴²³ sırasında çevirmen ve yayıncının erek kitleyi göz önünde bulundurarak yaptıkları seçimler önemlidir. Zira bu seçimler metnin bütünsel anlamına yön verebilir niteliktedir ve çevirmenin erek kitlenin kültürünü de göz önünde bulundurarak yaptığı tercihler metindeki anlam bütünlüğünün sağlanmasında kilit role sahiptir. Bu seçimler doğrultusunda çeviri metin özgünlük kazanabilir ve kaynak dildeki eserin okuyucuya sunduğu mesajın

⁴²² Perihan Yalçın-Serhat Pazarlıoğlu, "Üç Hikâye" Adlı Eser ile Türkçe Çevirilerinin Karşılaştırmalı Çözümü, *International Journal of Social Sciences*, sayı:24, dönem: 2014 Bahar, s. 141.

⁴²³ Tosun, Muharrem, *Çeviri Eleştirisi Kuramı*, 2013, Aylak Adam ve Yücel, Faruk (2007), "Çeviri Eleştirisi Neyi Eleştirir?", U.Ü Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 39-58.

ekseninden kayması gündeme gelebilir⁴²⁴. Bu noktada çeviri eserin erek dilde eşdeğerlik kazanması çevirmenin başlıca görevleri arasındadır. Çevirmenin erek dilde eşdeğerlik sağlanması için kaynak ve erek metinler arasında iyi bir ilişki kurması ve çeviri süreci sırasında yaptığı işlemlerde eşdeğerlik ve yeterlik konusunda tatmin edici tercihlere yönelmesi beklenmektedir. Bunun için ise kaynak dildeki değerlerin erek dilde karşılıkları bulunurken erek kültürün ve edebiyat alanının eş düzeyde dikkate alınarak çeviri sürecinin işletilmesi önem kazanmaktadır⁴²⁵.

Çeviri eleştirisi bakımından dikkat edilecek bir diğer önemli husus erek dile kazandırılan eserin dil, kültür ve edebi özellikleri göz önünde bulundurularak eleştirilmesidir. Bununla birlikte eleştiri süreci hata avcılığına dönüşmemeli, aksine eleştiri erek dilin dilbilimsel ve kültürel özellikleri göz ardı edilmeden yapılmalıdır. Çeviri eleştirisinde kaynak eser hakkında normlar ortaya koyulmalı ve erek dildeki çeviriler kaynak metindeki normlar ışığında ele alınmalıdır. Bu sayede kaynak metindeki anlamsal ve yapısal değerlerin erek dile uygun eşdeğerlik ve yeterlik düzeyinde aktarılıp aktarılmadığı anlaşılabilir⁴²⁶.

2.Eser Bilgileri ve Yöntem

Bu çalışmada çeviri eleştirisine konu edilen eser; 19. Yüzyıl İngiliz edebiyatının önde gelen yazarlarından Charles Dickens'ın *İki Şehrin Hikâyesi* adlı Fransız Devrimini konu eden romanıdır. Yazar, 1859 yılında eseri gazetelerde yayımlanması için kaleme almıştır, ancak eser roman haline getirilerek konusunun da geçtiği Paris ve Londra'da okuyucunun beğenisine sunulmuş ve yoğun ilgi görmüştür. Birçok dile çevirisi yapılan eser, tüm zamanların en meşhur edebi eserleri arasına girmiştir. Eser Türkçeye de belirli dönemler içinde pek çok defa çevrilmiştir. Eserin iki farklı çevirmen tarafından yapılan Türkçe çevirileri bu çalışmada karşılaştırmalı yöntemle incelenecektir. Türkçeye çevirilerden ilki; Bordo Siyah Yayınları tarafından 2004 yılında basımı yapılan ve Saniye Güven tarafından çevrilen eserdir. İkincisi; Can Yayınları tarafından 2015 yılında baskısı yapılan ve Meram Arvas tarafından çevrilen eserdir.

Bu çalışma bilgisayar ortamında Microsoft Office programları desteğiyle hazırlanmıştır. Çalışma esnasında hız kazanmak adına KM (Kaynak Metin), Ç1 (Çeviri 1) ve Ç2 (Çeviri 2) eserlerin ".pdf" uzantılı formatları kullanılmıştır. Bu dijital formatlara göre eserlerin sayfa sayısı değişiklik göstermekte olup, bunun sebebi ise eserlerin okuma kolaylığı sağlanması için "e-reader" (e-okuyucu) formatına göre yeniden şekillendirilmiş olmasındandır. Yeniden şekillendirilen formatlarda eserin yazı karakterleri büyük olduğundan sayfa düzeni değişmiş ve sayısı da artmıştır. Bu yeni dijital formatta eserin sayfaları "loc." olarak betimlenmiştir. KM, Ç1 ve Ç2 eserlerin toplam kaç "loc."tan oluştuğu ve çevirileri incelenmek için rastgele seçilen kesitlerin kaçınıcı "loc."tan alındığını belirtmek için kesitlerin yanına parantez içinde "loc."ları yazılmıştır. Aşağıda kaynak metin ile birlikte iki ayrı çeviri esere dair ayrıntılı bilgi sunulmaktadır.

Kaynak Metin (KM): DICKENS Charles (1859), *A Tale of Two Cities*, 545 sayfa (toplam: 670 loc.)

Çeviri Metin 1 (Ç1) : DICKENS Charles (2004), *İki Şehrin Hikâyesi*, (çev. Saniye Güven), Bordo Siyah Yayınları: İstanbul, 600 sayfa (toplam: 1747 loc.)

Çeviri Metin 2 (Ç2): DICKENS Charles (2015), *İki Şehrin Hikâyesi*, (çev. Meram Arvas), Can Yayınları: İstanbul, 464 sayfa (toplam: 1616 loc.)

⁴²⁴ Necdet Neydim, "Küçük Prens" Çevirilerindeki Çevirmen Kararlarına Erek Odaklı Bakışla Karşılaştırmalı Bir İnceleme, *İstanbul Üniversitesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü*, <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuaded/article/viewFile/1023015745/1023014923>, e.t.: 21 Aralık 2015, s. 108

⁴²⁵ Şerife Yıldız, Çeviride Eşdeğerlik ve Çeviri Kuramları Bağlamında Karşılaştırmalı bir Çalışma, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/download/717/669>, e.t. : 18 Aralık 2015, s. 376

⁴²⁶ Berrin Aksoy, Çeviride Çevirmen Seçimleri Işığında Çeviri Eleştirisi, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, cilt: 18, sayı: 2, s. 1-16.

Kaynak metnin Türkçe çevirilerinin çözümleme ve analizi yapılırken belli bir yöntem izlenmeye özen gösterilmiştir. Bu bakımdan, Türkçe metinlerde çeviri analizi yapılan kısımlar kaynak metindeki ilk 6 bölümden 20 farklı kesitin rastgele seçilmesi yoluyla yapılmıştır. Seçilen 20 farklı kesit çoğunlukla tek cümle, bazen de birkaç cümleden oluşmaktadır. Çeviri analizi için bazı kesitlerin birkaç cümleden oluşmasının sebebi kaynak metindeki analiz için seçilen kesitin bağlamını korumaktır. Zira çeviri analizi yapılırken metnin bağlamı kilit role sahiptir. Çeviri analizi ve çözümlemesi öncelikle içerik ve şekil yönünden ele alınacaktır. Eserin bölümleri ve başlıkları arasında karşılaştırma yapılacak ve çevirmenlerin tercihleri karşılaştırmalı incelenecektir. Daha sonra alınan kesitlerde çevirmenin kelime seçimleri ve cümleler anlamsal ve yapısal bakımdan eleştirel bir bakış açısıyla ele alınacaktır.

3.Çeviri Analiz ve Çözümlemesi

Charles Dickens tarafından kaleme alınan *A Tale of Two Cities* adlı eser toplamda 545 sayfadır. Yazar eseri üç ayrı ana başlığa bölmüştür ve bu ana başlıklar toplamda 15 bölümden oluşmaktadır. Türkçeye yapılan çeviriler arasından başlangıç olarak Bordo Siyah yayınlarına ait çeviri (Ç1) eser şekil ve içerik yönünden incelenirse; eserde kaynak metin yazarı Charles Dickens, eserin editörü Veysel Ataman, çevirmeni Saniye Güven, redaktörü Osman Çakmakçı, Türkçe redaktörü Süleyman Asaf, tashihçisi Esen Güray'ın tek tek özgeçmişleri bulunmaktadır. Ardından yine kaynak metin yazarı Charles Dickens'ın hayatı ve önemli eserlerini ayrıntılı biçimde anlatan bir bölüme tekrar yer verilmiştir. Son olarak editör Veysel Ataman tarafından esere eklenen uzunca bir önsöz de, bölümler başlamadan önce dikkati çeken ayrıntılardandır. Bölümler dışında yine eserin son kısmında çeviri ve dipnotlarda faydalanılan kaynaklar kısmı bulunmaktadır. Ayrıca yine eserin sonuna eser boyunca belli başlı yerlerde açıklamalar yapmak üzere son notların bulunduğu kısım eklenmiştir. Eser toplam 15 bölümden oluşmaktadır. Can yayınlarına ait çeviri (Ç2) eser şekil ve içerik yönünden incelenirse; eserin başlangıcında yalnızca kaynak metin yazarı Charles Dickens ve eserin çevirmeni Meram Arvas'ın özgeçmişlerine yer verilmiştir. Bunların dışında eserin sonunda metin içinde gerekli görülen yerlerde okuyucunun bilgilendirilmesi amacıyla eklenen dipnotlar bölümü göze çarpmaktadır. Can yayınları tarafından yapılan çeviride de eser 15 bölümden oluşmaktadır.

3.1 Çeviri İncelemesine Konu Olan Bölüm ve Başlıklar

Kaynak metinde yer alan ve çeviri analizi için seçilen ilk 6 bölüm ve Türkçe çevirilerinde çevirmenlerin bu bölümler ve başlıkları için kullandıkları karşılıkları aşağıdaki gibidir:

Kaynak Metin	Çeviri Metin 1 (Bordo-Siyah)	Çeviri Metin 2 (Can)
Book the First – Recalled to Life	Birinci Kitap – Yaşama Geri Dönüş	Birinci Bölüm – Yeniden Dirilen
I. The Period	I. Çağ	I. Dönem
II. The Mail	II. Posta Arabası	II. Posta Arabası
III. The Night Shadows	III. Gece Gölgeleleri	III. Gece Gölgeleleri
IV. The Preparation	IV. Hazırlık	IV. Hazırlık
V. The Wine Shop	V. Şarap Dükkânı	V. Şarap Dükkânı
VI. The Shoemaker	VI. Ayakkabıcı	VI. Ayakkabıcı

Daha önce de belirtildiği üzere, kaynak metin yazar tarafından 3 ayrı ana başlık altında toplanmıştır. Burada ilk 6 bölümün yazar tarafından ilk kitap ana başlığı altında toplandığı görülmektedir. Buna göre, kaynak metinde ilk ana bölüm "Book the First – Recalled to Life" olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda "book" kelimesinden yola çıkarak KM yazarı tarafından ana başlıkların birer "kitap" olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, Ç1'de görülen ana başlık "Birinci Kitap – Yaşama Geri Dönüş" ifadesinde çevirmen tarafından uygun kelime seçimi yapıldığını söylemek yerinde olacaktır. Ç2'de ise ana başlık "Birinci Bölüm – Yeniden Dirilen" olarak ifade edilmiştir. Ç2'deki bu ifade kitapta yer alan toplam 15 bölüm ve ana bölümler arasında karmaşaya yol açabilir.

Bunun dışında, Ç1 ve Ç2 arasında diğer farklılık, KM'deki "I. The Period" yerine karşılık kullanılan kelimedir. Burada Ç1 tarafından "I. Çağ" tercihinin yapılması bölüm içeriği göz önünde bulundurularak yapılan bir seçim olduğunu akıllara getirmektedir. Zira "çağ" ve "dönem" kelimeleri her ne kadar "period" sözcüğünü karşılarsa da "tüm insanlığın ve devletlerin kaderini değiştiren Fransız Devrimi ve bu devrimin insanlığın yeni bir çağa girmesine yol açtığı" düşünülürse "çağ" kelimesinin bağlam bakımından uygun seçim olduğunu söylemek yerindedir.

KM 2. bölümde her iki çevirmenin de "the mail" başlığını "posta arabası" olarak çevirdiği görülmektedir. Buradaki kelime seçiminin bölümün içeriği bağlamında yapıldığını söylemek yerinde olacaktır, çünkü bölüm boyunca Dover kasabasına giden posta arabasındaki yolcuların hikâyesi anlatılmaktadır. Kaynak metinde Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere her iki çevirmen de 2 den 6'ya kadar olan bölümlerde aynı başlıkları tercih etmiştir.

3.2 Kaynak Metinden Rastgele Seçilen 20 Kesit

Bu bölümde çeviri incelemesi için kaynak metinden rastgele seçilen 20 farklı kesit, sırasıyla çevirmenlerin çeviri uygulamaları bağlamındaki kelime seçimi, eşdeğerlik, yeterlik, anlam ve yapısal değerler bakımından ele alınarak analiz edilecektir

KM: It was the year of Our Lord one thousand seven hundred and seventy-five. (loc. 3)

Ç1: İsa'dan sonra bin yedi yüz yetmiş beş yılıydı. (loc.104)

Ç2: Milattan Sonra 1775 senesiydi. (loc.9)

Analiz: Eser 19. yüzyılda kaleme alınmıştır. KM'de kullanılan dilde "1775" yılı tarif edilirken Hz. İsa'ya ithafen "Our Lord" sözcüğü seçilmiştir. Buradan hareketle Ç1'de "Our Lord" ifadesine karşılık olarak "İsa'dan sonra" denilmiştir. Böylece, KM yazarının kurduğu kültürel düzeydeki anlam değeri Hz. İsa'nın ismi verilmek suretiyle karşılanmak istenilmiştir. Ancak, Ç2'de "Our Lord" ifadesine ilişkin kültürel düzeyde bir anlam değeri arama kaygısına girilmediği bunun yerine 1775 yılını tarif etmek için genel olarak kullanılan "milattan sonra" karşılığının tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca ilk bakışta cümledeki tarihin Ç1'de alfabetik, Ç2'de ise numerik olarak yazıldığı da göze çarpmaktadır.

KM: Spiritual revelations were conceded to England at that favoured period, as at this. (loc. 3)

Ç1: İngiltere'de şimdi olduğu gibi o dönemde de kehanetlerde bulunulurdu (loc. 104-105)

Ç2: Bu fevkalade dönemde İngiltere'de, şimdi olduğu gibi, ruhlar âlemiyle haberleşmeden geçilmiyordu. (loc.9-10)

Analiz: KM'deki söz öbeklerinin yapısının Ç1'de oldukça sade bir dilde ifade edildiği gözlemlenmektedir. Bununla birlikte Ç1'de "kehanetlerde bulunmak" olarak çevrilen söz öbeğinin "spiritual revelations were conceded" ifadesine ne kadar karşılık verdiği tartışılır. Zira KM'deki söz öbeği "ruhlar âleminde haber alınması" manasında bir anlama işaret etmektedir. Bunun yerine yalnızca "kehanet" demek anlamın lezzetinin okuyucuda kaybolmasına yol açabilir veya anlamı kaydırabilir. Hâlbuki Ç2'de çevirmen tarafından "fevkalade dönem", "ruhlar âlemiyle haberleşme" gibi söz öbeklerinin seçilmesi, Ç2'nin okuyucuyu kelime seçimi yoluyla yakalama ve metne bağlama kaygısı olduğunu göstermektedir.

KM: France, less favoured on the whole as to matters spiritual than her sister of the shield and trident, rolled with exceeding smoothness downhill, making paper money and spending it. (loc. 4)

Ç1: Ruhani konularda, kalkanı ve üç çatallı mızrağı bulunan kız kardeşinden daha az ayrıcalıklı olan Fransa, kâğıt para basıp harcıyarak sarsıntısız ve yumuşak bir şekilde tepeden aşağıya yuvarlanmaktaydı. (loc.106)

Ç2: Ruhani meselelerde kalkanı ve üç çatallı asası olan kız kardeşi kadar iddialı olmayan Fransa, yokuş aşağı son hızla inerken kâğıt paralar basıp bunları harcıyordu. (loc.11)

Analiz: KM'deki ilk söz öbeği olan "less favoured on the whole as to matters spiritual than" ifadesinin Ç1'de çevirmen tarafından tamamıyla kelimesi kelimesine çevrildiği görülmektedir.

Ç2'de ise çevirmen söz öbeğinin yapısını değiştirmiş ancak KM'de hedeflenen anlamını Türkçede de sağlamıştır. Diğer bir husus ise ikinci söz öbeğinde karşılaşılmaktadır, KM'de "trident" diye geçen ifadenin karşılığı Türkçede "üç çatal mızrak" tır. Yunan mitolojisinde deniz tanrısı Poseidon'un sahip olduğu üç ucu olan mızrağın adı yabancı metinlerde "trident" olarak geçer. Dolayısıyla Ç2'de çevirmen tarafından tercih edilen "asa" kelimesi uygun bir kullanım olmayabilir. Ayrıca Ç2'de yapılan çeviri sırasında çevirmenin KM'den "smoothness" kelimesini attığı görülmektedir. Bununla birlikte Ç1'de de "sarsıntısız" kelimesinin çeviri metne eklendiği görülmektedir.

KM: In England, there was scarcely an amount of order and protection to justify much national boasting. (loc. 5)

Ç1: İngiltere'ye gelince, burada da ulusal böbürlenmeleri haklı çıkaracak ne güvenli bir ortam ne de bir düzen vardı. (loc.109)

Ç2: İngiltere'de, onca millî böbürlenmeyi haklı çıkaracak düzen ve emniyet yok denecek kadar azdı. (loc.14)

Analiz: KM'de "In England" ifadesi Ç1'de bağlama göre kullanılıp "İngiltere'ye gelince" diye çevrilmişken, Ç2'de kelime çevirisi yapılarak "İngiltere'de" diye çevrilmiştir. Diğer bir konu yine yapısal olarak erek metinde çeviriye uğrayan "scarcely an amount of order and protection" ifadesidir. Nitekim Ç1'de bu ifadeye daha uygun karşılıklar varken "ne... ne de..." ifadesi kullanılmıştır. Hâlbuki Ç2'de çevirmenin başvurduğu "yok denecek kadar azdı" ifadesi olarak "scarcely" kelimesine karşılık gelmektedir.

KM: All these things, and a thousand like them, came to pass in and close upon the dear old year one thousand seven hundred and seventy-five. (loc. 7)

Ç1: Bütün bunlar ve daha binlercesi, sevgili, yaşlı bin yedi yüz yetmiş beş yılında birbirini ardına yaşadılar. (loc.112)

Ç2: İşte bütün bu olaylar ve benzeri binlercesi, sevgili 1775 senesi ve hemen sonrasında gerçekleşti. (loc.17)

Analiz: KM'de geçen söz öbekleri her iki çeviri metinde de cümlelerin dizilişine uygun biçimde verilmiştir. Yalnızca Ç1 ve Ç2 arasında çevirmenler tarafından bazı sözcük seçimlerinin farklı yapıldığı göze çarpmaktadır ancak bunlar anlamda kaymalara yol açmamaktadır. Fakat Ç2'de çevirmenin KM'de geçen "old" yani "yaşlı" sözcüğünü metinden attığı ve sadece "sevgili 1775" ifadesini kullandığı görülmektedir.

KM: It was the Dover road that lay, on a Friday night late in November, before the first of the persons with whom this history has business. (loc. 8)

Ç1: Bu hikâyeye konu olan kişilerden ilkinin kasım sonlarına doğru bir cuma gecesi önünde uzanan yol, Dover yoluydu. (loc.115)

Ç2: Kasım ayının sonlarında bir cuma gecesi, bu hikâyedeki ilk küçük insanın önünde uzanan Dover yoluydu;..... (loc.19)

Analiz: KM'de iki temel cümle ögesi bulunmaktadır. Her iki çeviride de çevirmenler cümle öğelerine sadık kalmışlardır. Ancak hem anlam hem de yapı bakımından KM'nin Türkçe karşılığı en doğru ifadeyle Ç1'de verilmiştir. Zira KM'de bulunan "the first of the persons with whom this history has business" Ç2'de "bu hikâyedeki ilk küçük insan" ifadesiyle karşılık bulmuştur ki; burada bir çeviri hatası olduğu düşünülmektedir. Ç2 çevirmeni KM'deki cümleyi ardından gelen cümleyle birleştirmiş ve iki cümleyi tek bir cümle haline getirmiştir. Bu işlem sırasında çevirmen tarafından bu hatanın yapıldığı düşünülmektedir.

KM: The Dover road lay, as to him, beyond the Dover mail, as it lumbered up Shooter's Hill. (loc. 8)

Ç1: Dover yolu Shooter Tepesi'ni ağır ağır tırmanan posta arabasının önünde uzanıyor, diğer yolcular gibi o da yokuşu arabanın yanında, çamurun içinde tırmanıyordu. (loc.115)

Ç2:; **Dover posta arabası, Shooter's Tepesi'ni ağır aksak tırmanmaya çalışırken adamın önünde uzanan yol.** (loc.19)

Analiz: KM yazarı cümlede gayet basit bir anlatım kullanmışken, her iki çevirmenin de bu cümleyi Türkçe esere kazandırırken farklı yöntemlere başvurduğu ve bu sırada çevirmenlerin anlatımı okuyucu için karmaşık hale getirdiği görülmektedir. Tabii bu karmaşa yalnızca kaynak dil ve Türkçeye eşit derecede hâkim bir okuyucu tarafından fark edilebilir. KM'de geçen ifade için Ç1'de cümlede epeyce eklemeler olduğu göze çarpmaktadır. Buna rağmen Ç1 metninde "as to him" ifadesinin de olmadığı görülmektedir. Ç2'de ise KM cümlesi kendinden önceki cümleyle birleştirilmiş (yani çeviri analizindeki 6. KM cümlesi) ama yine de çevirmenin burada da "as to him" ifadesini attığı görülmektedir. Bununla birlikte KM'de özel isim olan "shooter" olarak anılan tepenin Ç2'de "shooter's" olarak bırakıldığı yani yabancı sözcükteki iyelik ekinin çeviri yapıldıktan sonra atılması gerektiği halde atılmadan erek dilde bırakıldığı görülmektedir. Aslında "Shooter's Hill" ifade Türkçe isim tamlaması olup karşılığı olarak "Shooter Tepesi" demek hem bu ismin özel isim vasfını korumasına yardımcı olacak hem de KM'deki dilbilgisi kullanımını Türkçeye yanlış aktarılmamış olacaktır.

KM: Two other passengers, besides the one, were plodding up the hill by the side of the mail. (loc. 9)

Ç1: **Sözünü ettiğimiz yolcunun yanı sıra iki yolcu daha posta arabasının yanında tepeyi tırmanıyorlardı.** (loc.118)

Ç2: **Diğer iki yolcu da posta arabasının yanında ağır ağır ilerliyordu.** (loc.22)

Analiz: KM cümle yapısı ve ögeler Ç1 ve Ç2'de korunmuştur. Ancak Ç2'de çevirmen basit ve düz bir anlatıma başvurarak cümleyi süslemekten kaçınmıştır. Ç1'de ise çevirmenin en azından cümlelerin başında bulunan "besides" kelimesini içeren söz öbeğine daha sadık kalarak bir anlatım yoluna başvurduğu göze çarpmaktadır. Buna rağmen, her iki cümlede de eksiklik yoktur.

KM: All three were wrapped to the cheekbones and over the ears, and wore jack-boots. (loc. 9)

Ç1: **Üçü de yüzlerini kapatacak biçimde kulaklarına kadar sarınmış, uzun çizmeler giymişlerdi.** (loc.119)

Ç2: **Üçü de elmacık kemiklerine ve kulaklarına kadar sarınıp sarmalanmıştı ve ayaklarında yüksek konçlu çizmeler vardı.** (loc.22)

Analiz: KM'deki cümle kısa da olsa bileşik cümle yapısına sahiptir. Her iki çevirmenin de çevirilerinde bileşik yapıyı korudukları görülmektedir. Ancak Ç1 çevirmeni KM'de geçen "cheekbones" ifadesini atarak bunun yerine daha genel olan "yüz" tabirini kullanmayı tercih etmiştir, fakat ardından gelen cümleye sadık kalarak "giymek" yüklemine kullanmış "jack-boots" yerine ise "uzun çizmeler" ifadesini seçerek sözcüğü Türkçeleştirmiştir. Ç2 çevirmeni ise KM'deki ilk cümleye sadık kalırken ikinci cümlede varlık yokluk ifadesine başvurmuştur.

KM: 'Wo-ho!' said the coachman. 'So, then! One more pull and you're at the top and be damned to you, for I have had trouble enough to get you to it!—Joe!' (loc. 10)

Ç1: **"Deh!" dedi arabacı. "Haydi! Son bir gayret daha, sonra tepeye varmış olacaksınız. Lanet olsun size, sizi buraya getirene kadar canım çıktı! Joe!" (loc.121)**

Ç2: **"Deeh!" dedi arabacı. "Hadi bakalım! Ha gayret, sonra tepedeyiz, Tanrı'nın belaları, şuraya gelene kadar neler çektirdiniz bize! Joe!" (loc.24-25)**

Analiz: KM'deki cümlede ilk bakışta ünlemler göze çarpmaktadır. Her iki çevirmenin de ünlemleri çevirirken bağlama göre hareket ettiği söylenebilir. Öncelikle at arabasını süren kişinin atlara bağırması Türkçeleştirilerek "Deh" ünlemine çevrilmiştir. Fakat Ç1'de çevirmenin cümleleri böldüğü ve nokta işaretiyle ayırdığı gözlemlenmektedir. Ama Ç1 çevirmeni KM'deki özne uyumuna sadık kalmıştır. Yani KM'de geçen "and you are at the top" cümlesi ikinci çoğul kişiye göre çevrilerek "tepede olacaksınız" ifadesiyle kullanılmıştır. Ç2'de ise çevirmenin aynı yüklemi birinci çoğul şahıs yani "biz" öznesiyle çektiği görülmektedir.

KM: *Once more, the Dover mail struggled on, with the jack-boots of its passengers squashing along by its side. (loc. 11)*

Ç1: *Dover postası, bir kez daha, yanında yolcular uzun çizmeleri çamura bata çıka yürürken yola koyuldu. (loc.122)*

Ç2: *Dover posta arabası bir kez daha, yanında, uzun çizmeleriyle çamura bata çıka yürüyen yolcularıyla birlikte mücadele veriyordu. (loc.25-26)*

Analiz: KM'de geçen "the dover mail" isim tamlaması Ç1'de birebir çevrilirken Ç2'de metin bağlamındaki posta arabasına ithafen "dover posta arabası" olarak çevrilmiştir. KM'de cümlelerin devamında önceden de metinde geçen "jack-boot" ifadesinin yeniden geçtiği göze çarpmaktadır. Ancak bu cümlede ifade yeniden geçmesine rağmen Ç2 çevirmeni daha önceden "jack-boot" için "konçlu çizme" kullanmışken burada "uzun çizme" ifadesini kullanmayı seçmiştir.

KM: *'Keep where you are,' the guard called to the voice in the mist, 'because, if I should make a mistake, it could never be set right in your lifetime. Gentleman of the name of Lorry answer straight.' (loc. 13)*

Ç1: *"Olduğun yerde kal!" dedi muhafız sisin içinden konuşan adama. "Çünkü bir hata yaparsam, bu telafisi olmayan bir hata olur. Lorry adındaki beyefendi derhal cevap versin." (loc.128)*

Ç2: *Muhafız, sisler arasındaki adama, "Olduğun yerde kal!" dedi, "Hata yapacak olursan pişman olursun. Mr. Lorry, konuşun lütfen." (loc.31)*

Analiz: KM'de yazarın kullandığı üsluba bakıldığında cümlelerin yapısının düz ve sıralı olduğu gözlemlenmektedir. Buna rağmen Ç1 çevirmeni yapısal olarak cümlelere müdahale etmiş ve Türkçeye bu metni kazandırırken önce cümleleri noktayla sonlandırarak ayırması ardından da ilk cümleyi devrik yapıda kullanmıştır. Ayrıca göze çarpan diğer ayrıntı ise her iki çevirmen tarafından "gentleman of the name of Lorry" ifadesi yerine kullanılan karşılıktır. Ç1 çevirmeni burada birebir çeviri yapıp "beyefendi" sözcüğüyle "gentleman" ifadesini Türkçeleştirirken, Ç2 çevirmeni KM'deki "gentleman" ifadesini atarak bunun yerine "Mr. Lorry" karşılığını getirmiştir. Ç2'deki bu kullanım İngilizce bay/bayan yerine kullanılan mr/mrs gibi ön kısaltmaların Türkçeye değişiklik yapılmaksızın alınmasına yani ödünçlemeye örnek gösterilebilir.

KM: *'After that there gallop from Temple Bar, old lady, I won't trust your fore-legs till I get you on the level,' said this hoarse messenger, glancing at his mare. "Recalled to life." That's a Blazing strange message. (loc. 17)*

Ç1: *Kalın sesli haberci, "Temple Bar'dan buraya kadar dötrnala geldikten sonra, düz yola çıkana dek senin ön bacaklarına güvenemem, yaşlı bayan," dedi atına bakarak. "Yaşama geri dönüş". Amma tuhaf bir mesaj bu. (loc.136-137)*

Ç2: *Kısrağın bakıp, "Eh, Temple Bar'dan beri koşturuyorsun koca hanım, düzlüğe çıkana kadar bacaklarına güvenilmez şimdi senin," dedi boğuk sesli haberci. "Yeniden dirilen" ha. Amma da tuhaf bir not. (loc.40)*

Analiz: Yukarıda seçilen kesitte KM ekseninde yapılan çeviriler incelenirken her iki çevirmenin anlam ve yapısal açıdan KM'ye sadık kalmakla birlikte Türkçe kelime seçimlerinde farklılıklar olduğu göze çarpan ilk ayrıntıdır. KM'de geçen "old lady" yerine uygun ifade olarak nitelendirilebilecek "yaşlı bayan ifadesi Ç1 çevirmenince kullanılırken, Ç2 çevirmeni aynı ifadeye "koca hanım" karşılığını bulmuştur. Aslında bakılırsa "koca hanım" ifadesi Türkçede kullanım olarak pek karşılaşılmayan bir ifadedir. Diğer bir farklılık "hoarse messenger" ifadesinde ortaya çıkmaktadır. Ç1 çevirmeni "hoarse" kelimesi için "kalın sesli" karşılığını kullanmıştır, halbuki "hoarse" "kısıp, boğuk ses" yerine kullanılır. Ç2 çevirmeni bu sözcüğü sözlük anlamıyla kullanıp Türkçe karşılık olarak "boğuk sesli" demiştir. Ayrıca KM'de geçen "glancing at his mare" ifadesinde bulunan "mare" "dişi at, kısrağın" anlamındadır. Ç1'de buna karşılık olarak daha genel olan "at" tercih edilirken Ç2 çevirmeni kelimenin anlamına sadık kalmış ve "kısrağın" sözcüğünü tercih etmiştir. Bunların dışında KM'de kullanılan "Temple Bar" ifadesi özel bir isimdir ve Londra yakınlarında 1300'lü yıllardan 1700'lerin ortasına kadar (büyük Londra yangınına kadar kaldığı söylenir) bulunduğu bilinen en eski ve törensel giriş kapılarından biridir. Bu özel yer ismiyle ilgili Ç1 çevirmeni dipnotlarda herhangi bir açıklama yapmamıştır, ancak Ç2 çevirmeni

bu yer ismini son notlar arasında açıklamış ve okuyucuyu bilgilendirmeyi tercih etmiştir. Böylece okuyucunun bu özel ismin neresi olduğunu ve önemini kavramasına imkân sağlanmıştır denilebilir.

KM: What time, the mail-coach lumbered, jolted, rattled, and bumped upon its tedious way, with its three fellow-inscrutables inside. (loc. 21)

Ç1: Bu arada posta arabası, içindeki ketum üç yolcusuyla birlikte usandırıcı yolunda, tangirtular içinde, sarsıla sarsıla, ağır ağır ilerliyordu. (loc.145)

Ç2: Bu sırada posta arabası, içindeki üç gizemli yolcusuyla, ağır aksak, sarsıla sarsıla ilerliyordu zorlu yolunda. (loc.48)

Analiz: KM ekseninde çeviriler arasında karşılaştırma yapılırken göze çarpan en önemli farklılık; Ç1 çevirmeninin KM'ye sadık kalarak düz cümle yapısı kurarken, Ç2 çevirmeninin devrik cümle ile anlatıma başvurmasıdır. Bunun dışında Ç1 ve Ç2 çevirmenlerinin KM'den yüklem niteliğindeki fiillerin hepsini kullanmaması da dikkati çeken diğer ayrıntıdır. Ancak burada bu fiil öğelerinin kullanılmamasının nedeni olarak çevirmenlerin tekrara düşmemek ve cümlede kakafoniye neden olmamak gayesi güttüğü düşünülmektedir. Zira “lumbered, jolted, rattled, and bumped upon” fiillerinin hepsi anlam olarak birbirine yakın, birbirini çağrıştıran öğelerdir.

KM: By that time, there was only one adventurous traveller left be congratulated: for the two others had been set down at their respective roadside destinations. (loc. 26)

Ç1: Arabada kutlanacak sadece bir maceraperest yolcu kalmıştı; çünkü diğer ikisi gidecekleri yerlerde inmişlerdi. (loc.158)

Ç2: O gün karşılanacak tek bir yolcu vardı; çünkü diğer iki yolcu yol üstünde, gidecekleri yerlerin yakınında inmişti. (loc.58)

Analiz: Yukarıdaki KM kesitinin her iki çevirmen tarafından yapılan çevirilerinde cümle yapısına sadık kalındığı görülmektedir. Fakat Ç1 çevirmeninin KM'deki zaman zarfı “by that time” ifadesini Türkçeye çevirirken cümleden çıkardığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte Ç1'de “at their respective roadside destinations” ifadesinin oldukça sade hale getirilerek “gidecekleri yerlerde” diye çevrildiği anlaşılmaktadır. Ç2 çevirmeni ise metinden “adventerous” kelimesini atarak metnini sadeleştirmiştir. Ayrıca KM'de bulunan “left be congratulated” ifadesi Ç1 tarafından birebir yani “kutlanacak ... kalmıştı” diye çevrilirken, Ç2 çevirmeni ifadeyi erek odaklı çevirerek “karşılanacak ... vardı” ifadesiyle tamamlamıştır.

KM: Miss Manette had taken some refreshment on the road, and required none then, and was extremely anxious to see the gentleman from Tellson's immediately, if it suited his pleasure and convenience. (loc. 32)

Ç1: Bayan Manette yolda bir şeyler yemiş, şu anda canı bir şey istemiyormuş ve eğer beyefendi için de uygunsa hemen kendisiyle görüşmek için sabırsızlanıyormuş. (loc.173)

Ç2: Miss Manette yolda bir şeyler atırdığı için şimdi bir şey yemek istemiyordu ve eğer mümkünse, bir an önce Tellson görevlisiyle görüşmek istiyordu. (loc.72)

Analiz: KM'ye ait yukardaki çevirilerde her iki çevirmenin de erek metinden bazı sözcükleri attığı, yüklemelerin zaman belirten çekim eklerini farklı kullandığı ve kaynak dildeki unvanların çevirisine ilişkin farklı yöntemler izlediği görülmektedir. Daha önce de karşılaşıldığı üzere yine Ç1 çevirmeni bayanlara ithafen kullanılan “miss” kısaltmasını “bayan” olarak çevirirken Ç2 çevirmeni daha öncekine benzer şekilde bu kısaltmayı olduğu gibi bırakmayı tercih etmiştir. Buna ek olarak KM yüklemelerinin zamanı “past perfect tense” yani “geçmiş zamanın rivayeti” halindedir. KM'deki yüklemelerin zaman eklerine nispeten sadakat gösteren Ç1 çevirmenidir. Ancak Ç1 çevirmeninin çeviri işlemi sırasında “gentleman from Tellson's” ifadesine yalnızca “beyefendi” karşılığını getirdiği gözlemlenmektedir. Aslında Ç2 çevirmeni de aynı ifadeye “Tellson görevlisi” diyerek benzeri bir kısaltmaya başvurmuştur. KM'den çeviri esnasında “extremely anxious to see” ifadesi göz önünde bulundurulursa Ç1 çevirmeninin “extremely” kelimesini çıkardığı, Ç2 çevirmeninin ise “extremely anxious” kelimelerini çıkardığı gözlemlenmektedir.

KM: Mr. Lorry moved in his chair, and cast a troubled look towards the hospital procession of negro cupids. As if THEY had any help for anybody in their absurd baskets. (loc. 34)

Ç1: Bay Lorry sandalyesinde biraz kımıldadı ve askeri bir geçit törenindeymiş gibi ilerleyen zenci Cupid'lere sıkıntılı bir şekilde baktı. Sanki gülünç sepetlerinde herhangi birinin işine yarayacak bir çare varmış gibiydi! (loc.178)

Ç2: Mr. Lorry sandalyesinde kıpırdanıp sıkıntılı bir şekilde aynanın çerçevesinde dizili duran siyah çocuklara göz attı. Sanki o anlamsız sepetlerini bırakıp ona yardım edebileceklermiş gibi! (loc.78)

Analiz: KM'den yapılan çevirilerde her iki çevirmenin de bay/bayan ön kısaltmalarına önceki yaklaşımlarını yineledikleri görülmektedir. Bunun dışında yukarıdaki KM kesitinde Dickens'ın kaynak dilin kültürel motiflerine özgü olarak kullanılan "the hospital procession of negro cupids" ifadesi yer almaktadır. Burada kastedilen ayna çerçevesindeki süslemelerdir. Bu ifadenin Türkçeye aktarılmasında her iki çevirmenin erek dil ve kültür odaklı bir yaklaşım sergilemesi aslında okuyucu içinde uygun görünebilirdi ancak burada Ç1 çevirmeni son notlarında yalnızca "cupid" kelimesine açıklama verirken Ç2 çevirmeni hiçbir açıklama yapmaksızın ifadeyi mümkün olduğunca anlaşılır kılma gayreti göstermiştir. Bunun dışında ikinci cümle de Ç2 çevirmenin "absurd" yani "gülünç" kelimesine farklı karşılıklar kullandığı da gözden kaçmamaktadır.

KM: And now that the cloud settled on Saint Antoine, which a momentary gleam had driven from his sacred countenance, the darkness of it was heavy-cold, dirt, sickness, ignorance, and want, were the lords in waiting on the saintly presence-nobles of great power all of them; but, most especially the last. (loc. 50)

Ç1: Şimdi Saint Antoine'nin kutsal çehresindeki bir anlık pırlıltı kaybolmuş, her biri, ama en çok sonuncusu büyük bir güce sahip olan efendilerin; soğuk, pislik, hastalık, cehalet ve yoksulluğun hizmet ettiği o aziz varlık, karanlık çökmüştü. (loc.216)

Ç2: Şimdi St. Antoine'in üzerini koca bir bulut kaplamıştı, o kutsal cüssesinden bir an için bir ışık sızsa da esas olan yoğun bir karanlıktı -ve bu aziz varlığa refakat eden soğuk, pislik, hastalık, cahillik ve açlık- hepsi birer güç sahibi soyluydu adeta; özellikle de sonuncusu. (loc.114)

Analiz: Yukarıdaki KM kesitinde Ç1 çevirmenin cümlede özneden önce kullanılmış olan "cloud settled on" ifadesini çıkarttığı gözlemlenmektedir. Bununla birlikte KM'de bulunan "Saint Antoine" ifadesi Ç1'de özel isim olarak düşünülerek aynı şekilde bırakılmıştır. Ancak Ç2 çevirmeni bu ifadeyi değişikliğe uğratmıştır ve baştaki "Saint" yani "aziz" anlamına gelen unvanı "St." olarak kısaltma yoluna başvurmuştur. Burada çevirmenin neden böyle bir şeye gerek duyduğu tartışılabilir. KM'de bulunan cümle sıralı ve düz cümledir. Her iki çevirmen KM'deki yapısal düzene sadık çeviri yapmıştır. Bununla birlikte kelime seçimlerinde de birbirinden çok farklı tercihler görülmemekte benzer anlamlı kelimelerin seçildiği gözlemlenmektedir.

KM: 'It is very high; it is a little difficult. Better to begin slowly.' Thus, Monsieur Defarge, in a stern voice, to Mr. Lorry, as they began ascending the stairs. (loc. 59)

Ç1: Merdivenleri çıkmaya başladıklarında Bay Defarge ciddi bir ses tonuyla Bay Lorry'ye, "Çok yüksek, çıkması biraz zor. Ağır ağır çıksak daha iyi olur," dedi. (loc.237)

Ç2: Mösyo Defarge Mr. Lorry'yi, merdivenin başında kesin bir tavırla uyardı. 'Epey yukarıda; biraz zorlanabilirsiniz. Yavaş çıkın.'" (loc.136)

Analiz: KM'den alınan yukarıdaki kesitte çevirmenlerin cümle yapısını farklı kullandıkları görülmektedir. KM' de nokta işaretiyle bölünen iki ayrı cümle varken Ç1 çevirmeni cümleleri birleşik hale getirmiştir. Ç2 çevirmeni ise KM cümle yapısına sadık kalmıştır. KM yine bay/bayan kısaltma unvanlarından Fransızca kökenli "monsieur" ve İngilizce kökenli "mr." Sözcükleri bulunmaktadır. Ç1 çevirmeni daha önceki çeviri uygulamalarında yaptığı üzere her ikisini de Türkçeleştirerek "bay" kelimesini kullanmayı tercih etmiştir. Ç2 çevirmeni de yine önceki uygulamalarına paralel şekilde bu unvan kısaltmalarını olduğu gibi bırakmış ancak

“monsieur” kelimesini analogiye örnek olacak nitelikte “mösyö” şeklinde kullanmayı tercih etmiş ve KM’de kişilere dair vurgulanan farklı uyrukluğu erek metne aktarmıştır.

KM: ‘Good day!’ said Monsieur Defarge, looking down at the white head that bent low over the shoemaking. (loc. 67)

Ç1: “İyi günler!” dedi Bay Defarge, işinin üzerine eğilmiş, ayakkabı yapan beyaz saçlı adama bakarak. (loc.254)

Ç2: Mösyö Defarge, elindeki ayakkabının üzerine eğilmiş çalısan ak saçlıya, “İyi günler!” dedi. (loc.154)

Analiz: KM’den alınan yukarıdaki kesitte yazarın devrik cümle yapısı kullandığı görülmektedir. Bu yapıyı Ç2 çevirmeni kullanmazken, Ç1 çevirmenin devrik yapıyı kullandığı gözlemlenmektedir. KM yine bay/bayan kısaltma unvanlarından Fransızca kökenli “monsieur” kısaltması yukarıda da kullanılmıştır. Her iki çevirmenin de aynı yaklaşımları sergilediği görülmektedir. Bunun dışında, KM’de “White head” ifadesi yer almaktadır. Bu ifade de çevirmenler tarafından iki farklı şekilde çevrilmiştir. Ç1 çevirmeni ifadeyi temel anlamıyla kullanarak “beyaz saçlı adam” olarak çevirmiştir. Ç2’de ise çevirmenin “ak saçlı” ifadesini kullandığı görülmektedir. Türkçede “ak saçlı” ifadesinin temel anlamı yanında “bilirkişi, kanaat önderi, bilge insan” gibi yan anlamları da vardır. Bu yüzden karmaşaya mahal vermemek adına belki Ç1’de kullanılan karşılık gerçek anlamı tam vermesi bakımından daha makbul bulunabilir.

Sonuç ve Değerlendirme

İki farklı çevirmen ve yayınevi tarafından Türkçeye kazandırılan Charles Dickens’ın 19. Yüzyılda kaleme aldığı *İki Şehrin Hikâyesi* adlı eserinin çevirilerinin analizleri, bu çevirilerden alınan yukarıdaki kesitlerin incelenmesi yoluyla yapılmıştır. Bu bağlamda çevirmenlerin eseri çevirirken bazen erek odaklı davranış biçimleri sergiledikleri göze çarpmıştır. Çeviri işlemi esnasında çevirmenlerin bazen ödüncleme bazen de analogi yoluna başvurduğu ve kaynak metindeki kelimelerin böylece çeviri eserde öz niteliklerini koruduğu görülmektedir. Analogi ve ödünclemeye verilebilecek örnekler daha çok Ç2’de yer almaktadır. Ç1 çevirmeni ise olabildiğince Türkçeleştirme yoluna başvurmuştur. Ayrıca Çeviri incelemesi esnasında Ç1 yayınında metin içinde gerekli görülen yerlerde son notlar yoluyla çevirmenin açıklamalara başvurduğu gözlemlenmiştir. Okuyucunun metindeki özel isimler veya yer isimleri veya farklı durumlara ilişkin kavramları anlamasına faydalı olması bakımından çevirmenin başvurduğu bu yöntem faydalı olabilir. Zira Ç2 yayınında dipnot veya son notlar bulunmamakta metin içindeki belli başlı kavramlar okuyucunun hayal gücüne bırakılmaktadır.

Yukarıda kaynak metinden alınan kesitlerin analiz ve eleştirilerine dayanarak her iki çevirinin de erek dildeki okuyucuya kabul edilebilir ölçüde hitap ettiği ve anlaşılır olduğu görülmektedir. Kaynak metinden alınan yukarıdaki kesit cümlelerin anlam ve yapısal düzeyde incelemelerine istinaden, çevirmenlerin erek dil ve kültür odaklı bir yaklaşım izledikleri ve cümlelerin özellikle de anlamlarını bozmaksızın bazen yapı değişikliklerine başvurdukları gözlemlenmiştir. Bununla birlikte her iki çevirmenin de bazı kesitler de kaynak metinde bulunan bazı kelimeleri çeviri uygulaması esnasında oluşan erek metinden çıkardıkları ortaya çıkmıştır.

Kaynakça

- AKSOY Berrin, “Çeviride Çevirmen Seçimleri Işığında Çeviri Eleştirisi”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, cilt: 18, sayı: 2, 1-16.
- DICKENS Charles (1859), *Tale of Two Cities*, Chapman ve Hall.
- DICKENS Charles (2004), *İki Şehrin Hikâyesi*, (çev. Saniye Güven), Bordo Siyah Yayınları, İstanbul.
- DICKENS Charles (2015), *İki Şehrin Hikâyesi*, (çev. Meram Arvas), Can Yayınları, İstanbul.
- NEYDİM NECDET, “Küçük Prens” Çevirilerindeki Çevirmen Kararlarına Erek Odaklı Bakışla Karşılaştırmalı Bir İnceleme, *İstanbul Üniversitesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü*,
<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuaded/article/viewFile/1023015745/102301492>
3 , e.t.: 21 Aralık 2015.

- TOSUN MUHARREM (2013), *Çeviri Eleştirisi Kuramı*, Aylak Adam.
- YÜCEL, FARUK (2007), “Çeviri Eleştirisi Neyi Eleştirir?” U.Ü Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 8, 39-58.
- YALÇIN PERİHAN. - PAZARLIOĞLU S., “ “Üç Hikaye” Adlı Eser ile Türkçe Çevirilerinin Karşılaştırmalı Çözümülemesi”, *International Journal of Social Sciences*, sayı:24, dönem: 2014 Bahar.
- YILDIZ ŞERİFE, “Çeviride Eşdeğerlik ve Çeviri Kuramları Bağlamında Karşılaştırmalı bir Çalışma”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/download/717/669>, e.t. : **18 Aralık 2015**.